

CRACKz (DANÇA MORTA)

BRUNO BELTRÃO

INFO

DATA / DATES

ma 17, di 18 juni 2013

Mon 17, Tue 18 June 2013

AANVANG / STARTING TIME

20.30 uur

8.30 pm

LOCATIE / VENUE

Westergasfabriek Zuiveringshal West

DUUR / RUNNING TIME

1 uur 30 minuten, zonder pauze

1 hour 30 minutes, no interval

INLEIDING / INTRODUCTION

Bioscoop Het Ketelhuis

door *by* Aukje Bolle

19.45 uur

7.45 pm

MEET THE ARTIST

Bioscoop Het Ketelhuis

Bruno Beltrão

di 18 juni, na de voorstelling

Tue 18 June, after the performance

moderator Aukje Bolle

WEBSITE

grupaderua.com

CREDITS

EEN PROJECT VAN / A PROJECT BY

Bruno Beltrão & Grupo de Rua de Niterói

REGIEASSISTENT / DIRECTOR'S ASSISTANT

Ugo Neves

MET / WITH

Ronielson Araujo 'Kapu'

Thiago Lacerda

Luiz Carlos Gadelha

Cleidson Seabra de Almeida

Samuel Lima

Joseph Antonio

Sid Souza

Bárbara Pinto Lima

Bruno da Silva Duarte

Jonathan Arur de Souza Canito

Leonardo Galvão

Leonardo Ciriaco

Leandro Rodrigues

Ugo Neves

Bruno Beltrão

FYSIOTHERAPEUT /

PHYSIOTHERAPIST

Dyanne Magalhães

FILOSOFIE / PHILOSOPHY

Charles Feitosa

KOK / COOK

Vanessa Almeida

COPRODUCTIE / COPRODUCTION

Kunstenfestivaldesarts, Wexner Center for the Arts (Ohio), Wiener Festwochen,

Ruhrtriennale & PACT Zollverein, Holland Festival, Festival d'Automne à Paris, Théâtre de la Ville, Hellerau, Kampnagel

MET DANK AAN / WITH THANKS TO

PETROBRAS – Petroleo Brasileiro

WERELDPREMIÈRE / WORLD

PREMIERE

Brussel, 16.5.2013

HOLLAND FESTIVAL

CRACKz IS GESELECTEERD DOOR HF YOUNG
HF YOUNG WORDT MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR

CLIFFORD
CHANCE

HF YOUNG FRIEND

STRAATWIJS IN DE CULTUURTEMPEL

Met Bruno Beltrão brengt het Holland Festival een stukje hiphop uit Brazilië naar Amsterdam. Of: hoe onze wereldstad nog iets kan leren van een 'streetwise' straatloper.

Het zijn niet altijd professoren die verstrooid zijn. De Braziliaanse danser en choreograaf Bruno Beltrão geeft niet graag live interviews, want hij kan zich moeilijk concentreren. Dus beantwoordt hij vragen liever per mail. Wat hij vervolgens vergeet. 'Sorry. I forgot.'

Tot zover het interview met Bruno Beltrão. Maar het zegt wel iets over de man. Beltrão (34) is niet het type dat kwistig strooit met woorden of belang hecht aan wat er aan essayistische overdaad over zijn werk verschijnt. De legitimatie voor zijn choreografieën haalt hij niet uit wat er op papier verschijnt, maar – letterlijk – van de man in de straat. En dat heeft alles te maken met de aard van zijn choreografieën.

VAN BUITENWIJK TOT PODIUM

Het parcours van Beltrão begint in de banlieues, de buitenwijken van Rio de Janeiro. Hij begon op dertienjarige leeftijd intensief te dansen en keek de kunst af, in de hoop zo zijn eigen stijl te vinden: hij volgde les, keek naar videoclips en observeerde hoe mensen in zijn omgeving zich bewogen in het dagelijkse leven. Met succes: zijn bewegingstaal is vandaag de dag beïnvloed door verschillende *urban dances*, waarbij hiphop de belangrijkste is. Maar evengoed laat hij zich inspireren door de Amerikaanse popcultuur en door dagelijkse handelingen. Beltrão leerde al jong dat als je een bepaald punt wilt bereiken, je een duidelijk plan moet hebben om de afstand tussen jou en je doel te overbruggen. In zijn geval vertaalde dat zich in een eigen dansgezelschap, de Grupo de Rua de Niterói, dat hij oprichtte met zijn jeugdvriend Rodrigo Bernardi. Beltrão was toen amper zestien jaar. Ze zouden op festivals en zelfs op de nationale televisie optreden. Beltrão bracht de straat tot in de chicste huiskamers. In 2000 schreef hij zich uiteindelijk in aan de universiteit van Rio de Janeiro om er kunstgeschiedenis en filosofie te studeren. Wat de straat hem toonde en wat de boeken hem leerden, zou uiteindelijk de basis worden van zijn persoonlijke bewegingstaal.

VERTALEN

Wat in de jaren tachtig en negentig begon in de banlieue van Rio de Janeiro breidt zich vandaag uit over zowat elke wereldstad: Beltrão trad met zijn Grupo de Rua op in meer dan dertig landen. Met zijn voorstelling *H3* won hij in 2010 een Bessie Award. En internationaal verschenen artikelen met titels als 'Intellectuele hiphop' en 'De heruitvinding van breakdance'. Ondanks al die dure woorden is het de afgelopen jaren stil gebleven rond Bruno Beltrão. Zijn laatste voorstelling *H3* dateert alweer uit 2008. Maar die tijd was nodig om zijn stijl verder uit te diepen, aangezien hij consequent is in zijn visie. 'Ik geloof dat er maar één keuze is,' zei hij ooit, 'en dat is om dingen te vertalen. Want zodra informatie van de ene plek naar een andere verhuist, wordt ze aangepast. Er is met andere woorden niets in deze wereld dat niet vertaald of getransformeerd wordt. En dat gebeurt ook elke keer als ik iets maak dat voortbouwt op de basisprincipes van hiphop: het is onvermijdelijk dat ik interpreteer en vertaal. En als die transformatie zich dan onvermijdelijk moet voordoen, dan kies ik ervoor het spel te spelen. Ik ga telkens op zoek naar die ene dansvariant die we vandaag nog niet kennen. Want we choreografen om te leren, niet om te onderwijzen.'

CRACKZ

In Beltrão's nieuwe dansvoorstelling *CRACKZ* (*Dança Morta*) combineert hij de taal, de gebaren en de rituelen van de straat met de (ongeschreven) codes van de hedendaagse dans. Breakdancebewegingen zoals *breaking*, *popping* en *locking* plaatst hij naast typische bewegingen uit de vechtdans capoeira. Vaak start Beltrão vanuit improvisatie of juist vanuit een conceptuele, hedendaagse benadering. Het maakt dat in het werk van Beltrão meerdere elementen expliciet samenkomen die we doorgaans rigide van elkaar scheiden: hedendaags en klassiek, verschillende nationaliteiten, klassen en stijlen, hoog en laag, artistiek binnen de zwarte doos en toch sociaal bewogen. In *CRACKZ* belicht hij kunst in het digitale tijdperk als resultaat van een lang proces van *web-based* recyclen, downloaden, remixen en delen. Zonder hen enige esthetische richtlijn mee te geven vroeg Beltrão zijn dansers voor dit project choreografisch materiaal te verzamelen op internet en daar een selectie uit te maken. Op basis van dit 'repertoire van door mensen gecreëerde gebaren' ontwikkelde hij vervolgens zijn nieuwe dansstuk, als een nomadisch experiment dat gebruikmaakt van op het web opgeslagen bewegingen tussen popcultuur en avant-garde. Misschien is Beltrão wel het

beste bewijs dat dans een van de meest democratische kunstvormen is. 'Ik ken het verschil niet tussen begrijpen en verbeelden,' zegt hij daar zelf over (in een interview dat hij niet vergat). *Streetwise* heeft voortaan een gezicht.

Sarah Vankersschaever
(oorspronkelijke versie verschenen in
De Standaard, bewerking Lonneke Kok)

BIOGRAFIE

De Braziliaanse choreograaf en regisseur **Bruno Beltrão** (1979) groeide op in Niterói, een voorstad van Rio de Janeiro. Van kinds af aan was hij gefascineerd door de werelden van film en driedimensionale computeranimaties. Op zijn 13e ontdekte hij de dans, maakte kennis met de hiphopcultuur en een jaar later ontmoette hij de Israëliëse dansleraar Yoram Szabo, die hem les gaf in streetdance. Op zijn 16e richtte hij samen met Rodrigo Bernardi de dansgroep Grupo de Rua de Niterói op. Ze gaven optredens op hiphopfeesten, deden mee aan danscompetities en waren te zien in diverse televisieprogramma's. In 2000 werd hij aangenomen op de dansfaculteit van Centro Universitário da Cidade in Rio de Janeiro. *From Popping to Pop* (2001) was zijn debuut binnen de hedendaagse dansscene van Rio de Janeiro, gevolgd door het stuk *Me and my choreographer in 63* met danser Eduardo 'Willow' Hermanson. In hetzelfde jaar verliet Bernardi de groep en Beltrão nam de leiding over. Sindsdien is Grupo de Rua al in 29 landen te zien geweest. Beltrão's choreografieën werden onder andere bekroond met een Bessie Award, de juryprijs van het Syndicat Professionnel de la Critique de Théâtre, Musique et Dance en de choreografieprijs van de Associação Paulista de Criticos de Artes.

STREETWISE IN THE TEMPLE OF CULTURE

With Bruno Beltrão, Holland Festival brings a smidgen of hip hop from Brazil to Amsterdam. Or, how we can still learn from a streetwise man in the street.

It is not always professors who are absent-minded. The Brazilian dancer and choreographer Bruno Beltrão does not like live interviews because he cannot concentrate. So he prefers to answer questions by email. Which he then forgets. ‘Sorry, I forgot.’ So much for the interview with Bruno Beltrão. But it says something about the man. Beltrão (34) is not the type to lavishly sprinkle words around or attach importance to whatever essayistic excess has been published about his work. The legitimacy for his choreographies does not come from what appears on paper, but – literally – from the man in the street. And that has everything to do with the nature of his choreographies.

FROM SUBURBS TO STAGE

Beltrão’s trail begins in the suburbs of Rio de Janeiro. He started dancing intensively at the age of thirteen and stole using his eyes, in the hope of finding his own style: he studied, watched video clips, and observed how people around him moved in daily life. And with success: today his language of movement is influenced by different urban dances, of which hip hop is the most important. But he was equally influenced by American pop culture and daily activities.

Beltrão learned young that if you want to reach a certain point, you have to have a clear plan to bridge the distance between you and your goal. In his case, that was translated into his own dance company, Grupo de Rua de Niterói, which he founded with his childhood friend Rodrigo Bernardi. Beltrão was barely sixteen-years-old. They would perform at festivals and even on national television. Beltrão brought the street into the fanciest homes.

In 2000, he eventually enrolled at the University of Rio de Janeiro to study art history and philosophy. What the street showed him and what the books taught him would eventually become the basis of his personal language of movement.

TRANSLATION

What in the 1980s and 90s began in the suburbs of Rio de Janeiro today extends to just about every major city in the world:

Beltrão and his Grupo de Rua have performed in more than 30 countries. With his performance *H3*, he won a Bessie Award in 2010. And he features in internationally published articles with titles like ‘Intellectual Hip Hop’ and ‘The reinvention of break-dance’.

Despite all those valuable words, things have remained silent in recent years concerning Bruno Beltrão. His last performance, *H3*, dates from 2008. But the time has been needed to further deepen his style, as he is consistent in his vision. ‘I believe there is only one choice’, he once said, ‘and that is to translate things. Because as soon as information moves from one place to another, it’s altered. In other words, there is nothing in this world that is not translated or transformed. And that happens every time I create something that builds on the basics of hip hop: it is inevitable that I interpret and translate. So if that transformation has no choice but to be an inevitable occurrence, then I prefer to play the game. And, over and over again, to look for that one dance move that we do not yet know today. Because we choreograph in order to learn, not to teach.’

CRACKZ

In Beltrão’s new dance, *CRACKZ (Dança Morta)* he combines the language, gestures, and rituals of the street with the (unwritten) codes of contemporary dance. Breakdance moves such as breaking and popping & locking, are juxtaposed alongside typical movements from the martial arts dance, capoeira. He often starts from improvisation or just from a conceptual, contemporary approach. This provides that in Beltrão’s work several elements that are usually rigidly separated from each other explicitly come together: contemporary and classic; different nationalities, classes and styles, high and low; artistically inside the black box, yet socially conscious.

In *CRACKZ*, Beltrão examines art in the digital age as the result of a long process of web-based recycling, downloading, remixing, and sharing. Without providing any aesthetic guidelines, Beltrão asked his dancers to search the Internet for choreographic material and to make selections from what they found. Based on this repertoire of ‘gestures created by people’, he developed his new dance piece, a nomadic experiment using web-archived movements between popular culture and the avant-garde. Beltrão is perhaps the best proof that dance is one of the most democratic art forms. ‘I do not know the difference between understanding and imagining,’ as he says (in an

interview that he did not forget). Streetwise now has a face.

Sarah Vankersschaever
(translated from an article that appeared in *De Standaard*)

BIOGRAPHY

The Brazilian choreographer and director **Bruno Beltrão** (1979) grew up in Niterói, a suburb of Rio de Janeiro. From childhood he was fascinated by film and 3D computer animation. At the age of 13, he discovered dance and hip-hop. A year later he met the Israeli dance teacher Yoram Szabo, who taught him street dance. At age 16 he and Rodrigo Bernardi jointly set up the dance group Grupo de Rua de Niterói. The group performed at hip-hop festivals, took part in dance competitions and appeared in a number of television shows. In 2000 Beltrão was accepted at the dance faculty of the Centro Universitário da Cidade in Rio de Janeiro. He made his debut within the contemporary dance scene of Rio de Janeiro with *From Popping to Pop* (2001). This piece was followed by *Me and my choreographer in 63*, with dancer Eduardo ‘Willow’ Hermanson. That same year Bernardi left the group and Beltrão took over. Since, Grupo de Rua has performed in 29 countries. Beltrão’s choreographies have won many prizes, including a Bessie Award, the jury prize of the Syndicat Professionnel de la Critique de Théâtre, Musique et Dance and the award for choreography of the Associação Paulista de Criticos de Artes.

HOLLAND FESTIVAL 2013

DIRECTIE

Pierre Audi, artistiek directeur
Annet Lekkerkerker, zakelijk directeur

BESTUUR

Martijn Sanders, voorzitter
Renze Hasper, penningmeester
Marjet van Zijl, secretaris
Mavis Carrilho
Joachim Fleury
Ben Noteboom

Het programma van het Holland Festival kan alleen tot stand komen door subsidies, bijdragen van sponsors en fondsen en door de gewaardeerde steun van u, ons publiek.

SUBSIDIËNTEN

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Gemeente Amsterdam, Europese Commissie
Programma Cultuur (2007-2013)

Het Holland Festival is lid van Réseau Varèse, Europees netwerk voor de creatie en promotie van nieuwe muziek, gesubsidieerd door het Culturele Programma van de Europese Commissie.

HOOFDBEGUNSTIGER SNS REAAL Fonds

SPONSORS EN FONDSSEN

Rabobank Amsterdam, Stichting Ammodo, Clifford Chance LLP, DoubleTree by Hilton, Westergasfabriek/MeyerBergman, Automobiëlbedrijf Van Vloten, Double Effect, Turing Foundation, Stichting Dioraphte, VSBfonds, Stichting Herdenking Slavernijverleden 2013, The Brook Foundation, Fonds Podiumkunsten, Prins Claus Fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Pro Helvetia, Goethe Instituut, Institut Français France, Institut Français des Pays-Bas, Réseau Varèse

HF BUSINESS

Beam Systems, De Nederlandsche Bank N.V., G&S Vastgoed, ING Groep, Schut van de Ven Notaris-kantoor, Ten Have Change Management, WPG Uitgevers B.V.

MEDIAPARTNERS NTR, VPRO

DONATIES

De genereuze, meerjarige verbintenis van de Governoren is van groot belang voor de internationale programmering van het Holland Festival, met name de internationale coproducties. Ook de belangrijke bijdrage van de Vrienden van het Holland Festival en HF Business komt rechtstreeks ten goede aan de internationale programmering.

GOVERNORS

G.J. van den Bergh en C. van den Bergh-Raat, R.F. van den Bergh, W.L.J. Bröcker, J. van den Broek, Jeroen Fleming, J. Fleury, V. Halberstadt, H.J. ten Have en G.C. de Rooij, J. Kat en B. Johnson, Irina en Marcel van Poecke, Ton en Maya Meijer-Bergmans, Sibolt Noorda en Mieke van der Weij, Robert Jan en Mélanie van Ogtrop-Quintus, Françoise van Rappard-Wanninkhof, A. Ruys en M. Ruys-van Haften, M. Sanders, A.N. Stoop en S. Hazelhoff, Tom de Swaan, S. Tóth, Elise Wessels-van Houdt, H. Wolfert en M. Brinkman

HARTSVRIENDEN

S. van Delft-Vroom, H. Doek, W.M.M. van Ierschoot, K. Kohlstrand, J. en M. Kuiper-Gerlach, M. Plotnitsky, P. Voorsmit, P. van Welzen en C. Laféber

BESCHERMERS

Lodewijk Baljon en Ineke Hellingman, A. van de Beek en S. van Basten Batenburg, S. Brada, Frans en Dorry Cladder-van Haersolte, Kommer en Josien Damen, J. Docter en E. van Luijk, H. Doek, L. Dommering-van Rongen, E. Flores d'Arcais, E. Granpré Molière, E.H. Horlings, J. Houwert, Luuk H. Karsten, R. Katwijk, R. Kupers en H. van Eeghen, J. Lauret, A. van der Linden-Taverne, H. en I. Lindenbergh-Sluis, F. Mulder, G. van Oenen, H. Pinkster, H. Sauerwein, R. van Schaik en W. Rutten, K. Tschenett, P. Wakkie, R.R. Walstra, A. van Wassenaer, T. Winkelman, O.L.O. en Tineke de Witt Wijnen-Jansen Schoonhoven

BEGUNSTIGERS

M. Beekman, I. van den Bercken, E. Blankenburg, Co Bleeker, A. Boelee, K. de Bok, Jan Bouws, E. Bracht, G. Bromberger, D. de Bruijn, M. Daamen, J. Dekker, J. Drupsteen, Chr. van Eeghen, J. van der Ende, Ch. Engeler, E. Eshuis, E. Goossens-Post, E. de Graaff-Van Meeteren, D. Grobbee, J. Haalebos, J. Hennephof, M. Henriques de Castro, G. van Heteren, L.D.M.E. van Heteren, B. van Heugten, S. Hodes, Herma Hofmeijer, R. Hoogendijk, J. Hopman, A. Huijser, E. Hummelen, G. van der Hulst, P. Jochems, Jan de Kater, J. Keukens, A. Ladan, M. Le Poole, M. Leenaers, K. Leering, T. Liefwaard, A. Ligeon, T. Lodder, D. van der Meer, E. van der Meer-Blok, A. Mees-Lubberman, A. de Meijere, J. Melkert, E. Merckx, A. Nieuwenhuizen, R. Nieuwpoort, La Nube, Kay Bing Oen, B. Oremus, E. Overkamp en A. Verhoog, C. van de Poppe, P. Price, F. Racké, S. van de Ree, Wessel Reinink, Thecla Renders, L.M. Remarque-Van Toorn, M. Robben, B. Robbers, A. Schneider, H. Schnitzler, G. Scholten, C. School, E. Schreve-Brinkman, C.W.M. Schunck, P. Smit, G. Smits, I. Snelleman, A. Sonnen, C. Teulings, H. Tjeenk Willink, I. Tjoa, H.B. van der Veen, R. Verhoeff, C. van der Vlies, F. Voorsluis-Spanhoff, A. Vreugdenhil, W. Vroom, A. Wertheim, M. Willekens, M. van Wulfften Palthe, M. Yazdanbakhsh, P. van der Zant, P. van Zwieten en N. Aarnink

JONGE BEGUNSTIGERS

Kai Ament, J.A. de Groot, G. Schunselaar, David van Traa, H. Verhagen, Vivian van der Weide, M. van Zijl Langhout

ANONIEME SCHENKERS

Ook dankt het Holland Festival anonieme schenkers.

LIEFHEBBERS

Het Holland Festival dankt 646 Liefhebbers voor hun steun en bijdrage.

HET HOLLAND FESTIVAL HEEFT OOK UW STEUN NODIG: WORD VRIEND

Help mee de bijzondere programmering mogelijk te maken. Dan maakt ook u het Holland Festival!

LIEFHEBBER

(vanaf € 45 per jaar) U ontvangt gratis programmaboeken, u krijgt voorrang bij de kaartverkoop en korting op tickets.

BEGUNSTIGER

(vanaf € 250 per jaar of € 21 per maand) Uw bijdrage komt rechtstreeks ten goede aan de internationale programmering van het Holland Festival. Als Begunstiger heeft u recht op vrijkaarten en andere aantrekkelijke privileges.

JONGE BEGUNSTIGER

(vanaf € 250 per jaar of € 21 per maand) Voor Jonge Begunstigers selecteren we drie voorstellingen die je niet mag missen. We organiseren ontvangsten waar je andere Jonge Begunstigers, maar ook kunstenaars en Governors van het Holland Festival ontmoet.

BESCHERMER

(vanaf € 1.500 per jaar of € 125 per maand) Als dank voor uw aanzienlijke bijdrage aan de internationale programmering van het Holland Festival ontvang u een uitnodiging voor de openingsvoorstelling en voor exclusieve bijeenkomsten, naast vrijkaarten en andere privileges.

HARTSVRIEND

(vanaf € 5.000 per jaar) Als Hartsvriend van het Holland Festival nodigen we u uit om dichterbij de makers te komen. Met gelijkgestemden en gasten van het festival verwelkomen we u graag op speciale gelegenheden en geven we u een blik achter de schermen.

GEEFWET

Sinds 1 januari 2012 is het nog aantrekkelijker om het Holland Festival te steunen vanwege de Geefwet die tot 1 januari 2018 van kracht is. De Geefwet houdt in dat giften aan culturele ANBI's met 25% verhoogd mogen worden tot een maximum aan schenkingen van € 5.000 per jaar. Schenkt u meer dan € 5.000, dan kunt u het resterende bedrag voor het reguliere percentage (100%) aftrekken van de inkomstenbelasting. De voordelen van de Geefwet gelden voor alle belastingplichtigen (particulieren en bedrijven) en zijn van toepassing op zowel eenmalige als periodieke schenkingen.

VOORDEEL VAN EEN PERIODIEKE SCHENKING

Een eenmalige gift is beperkt aftrekbaar voor de belasting. Het totaal van de giften op jaarbasis dient hoger te zijn dan 1% (drempel) en kan tot maximaal 10% (plafond) van het inkomen worden afgetrokken. Een periodieke gift is een gift waarbij voor een periode van ten minste vijf opeenvolgende jaren een gelijke uitkering wordt gedaan, vastgelegd in een periodieke akte. De gift is volledig aftrekbaar zonder aftrekdrempel of aftrekplafond.

Wilt u ook Vriend van het Holland Festival worden? Ga voor meer informatie en een aanmeldformulier naar www.hollandfestival.nl/ steun HF / hf vrienden of neem vrijblijvend contact op Leonie Kruijzenga, hoofd development op 020 - 788 21 18.

COLOFON

VERTALING / TRANSLATION

Kunstenfestivaldesarts

EINDREDACTIE EN LAY-OUT / EDITORIAL AND LAY-OUT

Holland Festival

Holland Festival
Piet Heinkade 5
1019 BR Amsterdam
tel. 020 - 788 21 00
fax 020 - 788 21 02
info@hollandfestival.nl
www.hollandfestival.nl